

શ્રી ગ્રણેશાય નમઃ

કોથેલ પદમણી નાટકના આયનો.

સ્વામી છપાતી પ્રસિદ્ધ કરનાર

શ્રી વાંકાનેર વૃંદાવન નૌતમ નાટક સમાજ
વેળાણ લેનાર

નિરુદ્ધરાજ દેમજીભાઈ ભારતનગરવાળા
શ્રી નિરુદ્ધ વૌતમ નાટક સમાજના માલિક
આ. કરાચી.

આવૃત્તિ ત્રીજી સર્વ હકક પ્રસિદ્ધ કરનારને સાધીન છે.

કિંમત રૂ. ૧૦૦૦ વાલ્યુ સાર જાણ્યું, — કરાચી.

આવૃત્તિ ત્રીજી

પ્રત ૧૦૦૦

સંવત ૧૯૭૩

સને ૧૯૧૭

હીમત ૦—૨—૦

નામદાર મુખ્ય સરકારની

ગવર્નમેન્ટ લેજિસ્લેશન વિભાગ દ્વારા આજરો અમારી અગતી
વેલી બાદશાહી યાદુતી રાજ્યના વિભાગની જોખમી એના-
લાઇઝ કરીને તેમાં કાંઈ પણ જાતની મુશ્કેલીના કારણે ચીજ નથી મિલવું
સરદારીકેટ આપેલ છે. અને એ ઉપરાંત રજવાડી દ્વારા અક્ષીર
હોવાથીજ વિધાયતમાં પાસ થઈ શકે. માલક ડાક્ટરો, રાજ્ય મહારાજા
ઓ, નવાબો તથા દેસ્તી અને ઇંગ્લેન્ડ પ્રદેશો અને મોટા સરકારી
અમલદારોમાં પણ અહીં વખણાય છે.

બાદશાહી યાદુતી.

અનંગ વિભાગ

ગમે તે કારણથી શુભાવેક્ષા લાકાત પામી લાવે છે. પુરુષાતન
કાચમ રાખે છે. આ રાજપંશી યાદુતી કીર્તિપ્રકારના નમામ બાધી
મટાડે છે. અને વિવિધ ધર્મ જનારી ખર્ચ પુરુષાતન આપે છે. ખરી
મરવાઈ આપનાર અને નવજા માણસને પણ જુનાન ત માફક
વેરાવર જનારનાર. આ દવાતો લાખ લેખ અનામો પાસ લેવા
મણુ છે. ના દવા જનારનામાં જોઈ પણ જાતની પરેશાની જરૂર
નથી. ૪૦ જોખમી ડાળી મોકલવા રાજી પડે છે.

બાદશાહી શુભાવેક્ષા

ઉપર દર્શાવેલામાં તે રાજ લેખ જનારેલ છે; અને તે નસોને
પુરતી લાકાત આપે છે. ખર્ચ પુરુષાતન લાવવા માટે આ લેખ
ફનેદમંદ પ્રવાજ છે. આર્થિક એકતા ડાળી મા રૂપિયા આઠ તમામ
દવાઓનું પોસ્ટ ખર્ચ જુદું.

ડાક્ટર કાલીદાસ ભેતીરામ-રાજકોટ-કાઠીયાવાડ.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાશિય વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૬૮૦૦ વાર્ષિક

પુસ્તકનું નામ ટોથલ પરમણી ના ૨૩ નાં
ગાયનો

વિષય ૬ : ૨૦૪

શ્રી સતી ભક્ત
પરમપરમાત્મને નમઃ

હોથલ પદમણી નાટકનો ટુંક સાર.

પ્રારંભમાં મંગળાચરણ

પ્રવેશ ૧લો—ઈંદ્ર લોકમાં (સુનયના દેવાંગના) હોથલ-પદમણીનાં
જ્ઞાન કથન, ઇંદ્રરાજનાં આશીષ વચન, મનુષ્ય લોકમાં વાસ કરી
મોક્ષાધિકારી થવા માટે સતી ભક્ત હોથલ દેવીને ઇંદ્ર લોકથી
વિદાયગીરી, દેવાંગનાઓની પ્રેમ ભક્તિ.

પ્રવેશ ૨જો—સરસ્વતી કીનારે શીવાલયમાં સેવા કરના સંગતસિંહ
તથા સત્યવતીને પુત્રી રત્ન હોથલ દેવીની પ્રણિ, આઠાશ વાટેથી
દેવી હોથલનું મનુષ્ય લોકમાં આગમન, શાકમસિંહની દુઃખીયારી,
દેવી હોથલનો અમરકાર.

પ્રવેશ ૩જો—કચ્છમાં કેશકોટની કામાંપ પદરાણી દારીની ઓઢા
અત્રે પ્રેમ માગણી, નીતી બદાહુર ઓઢા તરફથી તીરકાર ઓઢા
જનાં લગનની તૈયારી.

પ્રવેશ ૪જો—કંધકોટમાં ઇન્દ્રાદુરની સગી દખીનો પ્રપંચ, લગન
ની ખુશાખી.

પ્રવેશ ૫મો—કંધકોટમાં ઓઢાજી આગે કચ્છકોટની લગન, દાવકા
સાથે દારીનાં લગન, આનંદોત્સવ.

પ્રવેશ ૬૯૦—જંગલમાં શીકારે નીકળેલ હાકમસિંહને જેની હાંથલ તરફથી મળતો છવ-દયાનો ઉપદેશ, હોયલનું નમ તરફ જવું બાદ બાંભણીયા બાદશાહના કુર સરદાર કલુખાનના પંખમાંથી હીરા કુવરનો છુટકારો, હાકમસિંહની બહાદુરી, હાકમ હીરાનું પ્રેમબંધન.

પ્રવેશ ૭૦૦—કેરાકોટમાં દાંસી રાણીના રાજ મહેલમાં વરધોડીયાનું પગે લાગવા આવવું, પ્રપંચી દાસી ટપ્પીના પ્રપંચથી ભોળવાઇ ઇન્છાકુવરનું જોડાને રૂપ બદલાવવાના વહેમમાં નાખી ચાલ્યા જવું, કામાંધ રાણી દાંસીની ખીજવાર પ્રેમ માગણી, નીતી બહાદુર ક્રોધાળ તરફથી ફરી મળતો તીરકાર, કામાંધ રાણીના કાવતરાં, જામહોરખીજનું ભોળપણું, જોડાને મળતો ૧૨ વર્ષનો દેશવટો.

પ્રવેશ ૮૦૦—જામ હોશીજના હાહુરી ટાયકા તથા ભોળ ભાટની કાબરના કપાસા વિષે થતી તકરાર.

પ્રવેશ ૮૦૦—જોડાજના મહેલમાં ઇન્છાકુવરના વેશમાં પ્રપંચી ટપ્પીના પાપનો પ્રકાશ, ટાયકા ટપ્પીની તકરાર, જોડાની ઉદારતા, અંતે નાતનું નાતમાં.

પ્રવેશ ૯૦૦—રાજ બાગમાં પ્રપંચી ટપ્પીના કહેવાથી વૃત ધારી રહેલ ઇન્છાકુવરને જોડાજનો મેળાપ, ત્યાં હારી રાણીની દાસી મારફત પુનઃ પ્રેમ માગણી જોડાજ તરફથી અનાદર, ઇન્છા

સાથે ઝોટાજીનું દેહ પાર થવું, કાજ વર્ગની પ્રેમ લાભણી.

પ્રવેશ ૧૧મો—જમણમાં હીરાકંવરની સોધમાં નીકળેલ પાટણપતિ
વિચળદેવ વાઘેલાને હીરા તથા હાકમનો મેળાપ, ત્યાં ખુપાએલ
કુર કેલુખાનની દગા ભરી લઠાઈ અયાનક ઝોટાજીની મહાકુરી,
મામા ભાણીજનો મેળાપ.

અંક પહેલો સમાપ્ત.

અંક બીજો.

પ્રવેશ ૧૨મો—ટાચકામે ઘેર પ્રપંચી ટપ્પીના કાલાવાલા, શહેરઅચા
જોવા નીકળેલ હોયીજીનું ટપ્પીના રૂપમાં લોભાવું, રાજ મહેનમાં
રહેવાનો હુકમ, ટાચકાને સેનાપતિની જગ્યા, લોભ ભાટના
કાખરાનો પ્રથમ કપાલો.

પ્રવેશ ૨જો—પાટણમાં હાકમ હીરાના લગ્ન પ્રસંગે ભરાયેલી રાજ
સભા દેવી હોયલ સાથે હાકમ તથા હીરાની સાંગતપુર જવા
તૈયારી ઝોટાજી તથા દેવી હોયલની પ્રેમ દ્રષ્ટિ કચ્છનાંથી હાંસી
રાણીનો પ્રપંચી પક્ષ આવવાથી ઝોટાજી તથા ખુપાનો વાસના
રાણી તરફથી અનાદર, વીસળ દેવની ઉદારતા, વાસના રાણીનું
રીસ કરી કચ્છમાં બંદેન હાંસી રાણી ખાસે આત્મા જવું, બાંભ
ણીયા ખાદસાદ સાથે લઠાઈની અખર સાંભળી લગાઇની તૈયારી.

પ્રવેશ ૩૭૦—સાંગલપુર દરબારમાં દેવી હોથલના લાલે-લાઈમસિંહને થયો રાજ્યભિષેક, દેવલોકે ચમત્કા પિતા સાંગલસિંહ પાસે કવેલી પ્રતિજ્ઞા પાળવા હોથલ દેવીનું બાબણીયા શાહ સાથે મુક કરવા જવું, તાજપોષીની ખુશાલીમાં નાચરંગ.

પ્રવેશ ૪૭૦—જંગલમાં ઇચ્છાકુંવરને ગુપ્ત રાખી ઓઢાજીનું મામા વિશળદેવની મદદે જવું, અચાનક એકલમ (દેવી હોથલ) નો મેળાપ પરસ્પર થતી મિત્રતા એકલમલના રૂપની શંકા, પ્રેમોદ્ધાર એકલમલ (હોથલ) નો ચમત્કાર.

પ્રવેશ ૫૭૦—ઓઢાજી તથા એકલમલની બહાદુરી, કુર કાશુ ખાનનું મૃત્યુ, લડાઈ સમધાન મદમદખાનની મશકરી ઓઢાજીની ઉદારતા, દેલી હોથલનું જુદા પડવું, એ દાની શંકાનું સમાધાન પદમણીના પચસાની નીચાની બણી ઓઢાજીનું દેવી હોથલની શોધમાં જવું.

પ્રવેશ ૬૭૦—ઓઢાના વિયોગમાં અકળાતી ઇચ્છાને વીશળદેવનો મેલ પ પાટણુ જવા આગ્રહ, સતિ ધર્મની દ્રઢતા, વીશળદેવનું વાસના રાણીને મનાવવા તથા હાંસી રાણીના પ્રપંચની પરીક્ષા કરવા ઇચ્છામાં જવું, ઇચ્છાકુંવરનું ઓઢાજીની શોધમાં જવું.

પ્રવેશ ૭૭૦—ચકાસર તળાવમાં સ્નાન કરતી સુંદર હોથલ પદમણી ઓઢાજીને દર્શન, જંગલમાં મંગલ, પરસ્પર પ્રેમી લગ્ન પ્રેમની બલીહારી.

પ્રવેશ ૮મો—કેરાકાદમાં દારીવા મહેકમાં મોટી બહેન વાસના
 રાણીનું મેમાન બની આવવા. પ્રેમાંધ હોયીજી તરફથી દારીવા-
 છીનું મેમાન વાસના રાણીનું અપમાન ટળીરણીનું માન.

પ્રવેશ ૯મો—મોટીસો કુચર, હોયલ દેવીનો સુદર આશ્રમ, બાળ-
 કુચર જેસલ જખરાને બુધામાં બુધાવવાનો દમ્પતીને થતો આનંદ
 ઇંદ્રલોક બેવાની ઓઢાજીની ઇચ્છા હોયલ દેવીનો અમતકાર
 રથાનું બદલાવું. ઓઢાજીની શોધમાં નીકળેલ ઇચ્છાકુચરનું
 જેસલ જખરાને બેઠ પોતાના બણી સાથે લઇ ચાલ્યા જવું,
 ઇંદ્રલોકમાં ઓઢાજી તથા હોયલદેવીના ધર્મનાં વખાણુ, પુનરુત્થ-
 નનું બદલાવું, બાળકુચરની શોધમાં રાનેલું જવું.

અંક બીજો સમાપ્ત.

અંક ત્રીજો.

પ્રવેશ ૧૦મો—ગન હોયીજીના નીચ હજુરી ટાયકાની હલકાઇ.

પ્રવેશ ૧૧મો—જયપુરના કીલ્લા બહાર પ્રગ્નને પીડા કરતો ભયંકર
 વાધ, દેવી હોયલનાં બહાદુર કુમાર જેસલ જખરાને હાથે વાધવું
 મૃત્યુ કંઠરદાન જયરાજ રાજાની ઉદારતા, બહાદુરીનો બદલો
 જેસલ સાથે ચંદાકુમારી, જખરા સાથે વંદાકુમારીના લગ્નની
 તૈયારી, જેસલ તથા જખરા કુમાર જયરાજ રાજાને ત્યાં રાખી
 સતી ઇચ્છાનું ઓઢાજીની શોધમાં જવું.

પ્રવેશ ઉઝે—આબુજીની તલાટીમાં પતિ તથા પુત્રના વિભેગે
રીખાતાં કલિયુગના અધર્મથી કચ્ચાતાં સતી દેવી હોયકને શ્રી
હરિનાં દર્શન, આકાશવોણીથી મળતી વચનસીદ્ધિ, ઓઢાજીને સતી
પ્રતાપે હરિદર્શન અચાનક ઇચ્છાકુંવરનો મેળાપ સર્વેનું જયપુર
જશું.

પ્રવેશ ૪થો—જેસલ, ચંદા તથા જખરો, વૃંદાના લગ્નનો આનંદ
રીસામણાં, મનામણાં, પ્રેમી જોડાનો પ્રેમ વિનોદ, ઓઢા હોયકને
બાળકોનો મેળાપ, ૧૨ વર્ષનો દેશવટો પુરો થતાં સદકુટુંબ
ઓઢાજીનું કચ્છ પ્રયાણ.

પ્રવેશ ૫મો—નીચ હજુરી ટાચકાની બીજી વાર ફરેતી, લોગ
ભાટના કાજરા બેસનો બીજો કબાલો, ઓઢાજીના કુટુંબનો
ભોજ ભાટને ત્યાં ઉતારો, ઓઢાજીનું મોટાભાઈને મળવા જશું,
દેવી હોયકને ગુપ્ત રહેવા ઓઢાજીનું વચન પ્રેમી જોડાનું પ્રે
કથન.

પ્રવેશ ૬ઠો—હાંસીરાણીના સ્વપ્નાનો યકવાદ, પાપનો પ્રકાશ,
જામ હોથીજી તથા વાસનાગણીની રીસ, નિર્દોષ ભાઈને પ્રપંચથી
કલંકીત બનાવનાર હાંસીરાણીને જામ હોથીજી તરફથી મળતી કેદ
છુપા વેશમાં રાજા વિશળદેવ વાસના રાણીની રીસનો ત્યાગ,
રાજા રાણીનો અનુરાગ.

પ્રવેશ ૭ મો— નીચ દબી તથા ઠાયકાનાં કાવતરાં, ચતુર વીસલ-
 દેવને હાથે થતા જામ હોથીજનો બચાવ, પાપી જમાદાર તથા
 દબીનું મૃત્યુ, ઠાયકાને વચ્ચેનું શિક્ષા, પાપીઓને મળતાં પાપનાં
 ફળ, જામ હોથીને પત્તાવે, બહાદુર ઝોઢાનું નીદોષપણું જા-
 હેરમાં, ઉદાર ઝોઢાજી તરફથી હાંસી રાણીને દેહમાંથી ખુદકારો,
 અપકારી પર ઉપકાર, કુમારોને પોતાનું નામ પુછતાં જામ હોથીજ
 તથા હાંસીનું અપમાન, લલા લાઇ ઉપર હાંસીરાણીનાં પ્રપંચથી
 બીજવાર નવી શંકા, જામ હોથીજ ઝોઢાજીનાં રાણી (હોયલ
 દેવી) નું નામ જાણવાનું કામ દીવાનને સોંપે છે.

પ્રવેશ ૮ મો— દીવાનને ઘેર દીવાનની સ્ત્રી ચુકિતથી ઝોઢાજી મા-
 નકત હોયલદેવીનું નામ જાણી જાહેર કરે છે, ચમત્કારી દેવી હો-
 ચલનાં દર્શન કરવાની ગોઠવણ.

પ્રવેશ ૯ મો— ઝોઢાજીના મહેલમાં હોયલદેવીનાં દર્શન માટે સ-
 હુ આવે છે, ઝોઢાજીએ દીવાનને ઘેર ભુલમાં વચન જાગ કરી
 હોયલ દેવને જાહેર કર્યાં તેથી હોયલ દેવીને થતી રીસ, પુત્રવધુ
 ચંદા તથા વૃંદાની માગણીથી તમારા લગ્ન જેવી ધામધુમ રચાશે
 ત્યારે પોંખવા આવીશ અને માગશે તે આપીશ, એમ કહી હોયલ
 દેવીનું ચાલ્યા જવું, ઝોઢાજીને થતો પશ્ચાત્તાપ, પ્રેમદાનો પત્ર,
 પુત્રવધુઓનાં ધીરજનાં વચન, ઝોઢાને થતી ખુશાલી, લગ્ન જેવી
 ધામધુમની તૃપ્ત્યારી, પ્રેમીઓનાં પ્રેમોદગાર.

અવેશ ૧૦ મો— કેસોદના સમુદાયના લોકોને મંત્ર તરીકે જ
 ખરો જુદાના લગ્નની ખુશાલી, પુત્રવધુએ તે પોતાના વચન
 જવા માટે દેવી હોયતનું આનંદ, ગુપ્ત દર્શન, પ્રગટ દર્શન, જી
 દર્શી પર્વત સાથે રહેવાની પુત્રવધુઓની પ્રેમ માગશીનો સંગોર,
 ઓઢાજી તથા સર્વને થતો આનંદ, દેવી હોયતનાં સર્વને આશીર્વા
 વચન, લગ્ન ઓઢાજીની માગશીની અને બીજાં સુવર્ણનાં ઉત્તમ
 કૃષ્ણ, સદી લગ્ન વિજયાના પાત્રી સાથે પ્રોગતું સમાપ્ત થવું.

શાન્તિ:

શાન્તિ:

શાન્તિ:

હોયલ પદમણી નાટકનાં મુખ્ય પાત્રો

પુરુષ પાત્રો

કર્ક—દેવધાનીનો રાજા.

જામહોથીજી—પ્રસિદ્ધ કવિ દેશમાં કેરાકોટનો રાજા.

જામજોઢાજી—તેનો નાનો ભાઈ.

જેસલ

જખરો } જામ જોઢાજીના કુંવરો.

ખીસજદેવ—સીદ્ધપુર પાટણનો રાજા જામજોઢજીનો મામા.

સાંગલસિંહ—પાટણથી વીશકોશપર આવેલા સાંગલપુરનો રાજા.

હાકમસિંહ—સાંગલસિંહનો કુંવર સતી હોયલનો ભાઈ.

અજમલ—કર્કમાં કંથકોટનો રાજા જોઢાજીનો સસરો.

કલ્હણ—અહમદનગર (અમદાવાદ)ના બાલમુખીયાશાહનો.

જયરાજ—જયપુરનો રાજા.

[સરદાર.

વિજયસિંહ—તેનો નાનો ભાઈ.

દાયકો—જામહોયજીનો નીચ હજુરી.

લોભે—જામહોયજીનો નીચકહસાલ ખારોડ.

કાલુખાં—જામહોયજીનો નીચ જમાદાર.

શ્રી પાત્રો

હોથલ પદમણી—જમણાદાણી ધર્મપત્ની દેવાંગના
અવતાર.

રંભા }
હિરવંશી } ઇંદ્રની અપ્સરા.
મેનકા }

સત્યવતી—સાંગલસિંહની રાણી, સતી હોથલની માતા.

હાંસીરાણી—જમણાદાણીની રાણી.

ઇન્દ્રાકુંવર—જમણાદાણી ધર્મપત્ની રાજા અજમલની કુંવરી.

હીરાકુંવર—હાકમસિંહની ધર્મપત્ની વીશળદેવની કુંવરી.

વાસના—વીશળદેવની રાણી હીરાકુંવરની માતા.

ચંદા } નયરાજની કુંવરી જેસલ કુમારની પત્ની.

વૃંદા } વિજયસિંહની કુંવરી જયરા કુમારની પત્ની.

ટબી—ઇન્દ્રાકુંવરની સખી હાથકાની પ્રપંચી સ્ત્રી.

સિવાય—ત્રીદેવ, સુર્ય, દેવસભા, દરબાર, વારાંગનાઓ દાસ-
દાસીઓ, સાધુ, બ્રાહ્મણો વગેરે વગેરે.

શ્રી હરિ ઐ પરંજન પ માત્મન નમઃ

શ્રી સતી ભક્ત

હોયલ પદમણી નાટકનાં ગાયનો.

અંક ૧ લો.

મંગળાચરણ.

અપ્સરાઓ—

રસીક રામ કૃષ્ણ જીવિંદ ગિરધારી,
લીલા વિસ્તારિ ઘટધટ બહુ નામી ભારી
સુખકારી હુઃખહારી, ખ્યારી, સારી, ન્યારી....રસીક.
જે જહાનમાં સુકામ કરતા
પ્રેમથી તમારું ધ્યાન ધરતા,
સત્યધામ, સુખ ઠામ કરતા;
સેવક બાણ અહે કલ્ય.ણ, દુનિયા સધળી દેખે તારી,
અર્જ ખ્યારી સ્વીકારી, શ્રીધારી.....રસીક.

હોયેલ પદમણી—

૨

તનમાં મનમાં ખુન તારી લાગી સારી હાં,
 મીઠા મણી મીઠારી સુંદર.....તનમાં
 સતી અને સતીયા થઈ નારી નર,
 પ્રભુ તુજ સેવા પામી સુખકર.
 દિન દાસી તણી જાણી આ.....મીઠી વાણી.
 આસા પુરી કરજો પ્યારી હાં.....તનમાં.

હોયેલ—

૩

નથી અમર કંઈ તથા અંતમાં પ્રલય સાથ સહ મળવાનું
 હુણુ પાણીમાં ગળે સેમ સો સત્ય તત્વમાં ભળવાનું
 ત્રણ કાળ જન્મ મીઠ્યા તોયે જન્મ ન દુર કોઈ કરવાનું,
 લાલચમાં લપટાઈ જીવે.....લાખ ચોથરી કરવાનું
 સાધન ભક્તિ નાવ લઈ છે સંસતી આગર તરવાનું.....ટેક

અસરશક્તિ—

૪

શ્રીકમળા વર સાથે વરીએ, તનમનધન સહ અપાંજી કરીએ
 રસના દીધી સુણુ બાવા, અરણ્ય તીરથમાં જાવા,
 હોય શુભ દાનો કરવા, આંખ હર્ષનથી કરવા,
 એ જાણી શાણી જનમ, સદૃશ કરીએ,
 બહેલાં જનમ સદૃશ કરીએ,.....શ્રી

શાંભવસિંહ-સત્યવતી

હાકમસિંહ-ગુવાનસિંહ

જોરાવરસિંહ-હોથલ

૫

દેવના દેવ મહાદેવ ઉમીયા વરા,

ગરબુમાં શંકરા, રાખજો ઇશ્વરા.

દેવી હોથલ મળી, શુદ્ધ સેવા મળી,

છો સદા સુખકરા, પરમ પરમેશ્વરા.

હાંસીરાણી—

૬

આજ મારાં દીક્ષમાં થાયે કાંઈ કાંઈ,

અલગેલા ઓઢાને જોતાં લોભાઈ.....આજ.

મીઠી મુરત રહી આંખમાં સમાઈ.

પ્રીતીલું પાન કરી લેખું સવાઈ.....આજ.

હાંસીરાણી—

૭

પ્રેમની ખ્યાસી હું દાસી હુલાસી, ને આજ કરી ગયો

ઓઢો ઉદાસી,

હાં હાં હાં હાં.....થઈ મુજ હાંસી

હજી માને તો, ખનીશ દાસી,

નહિં તો દઢાવું કાં અપાવું દ્વાંરી.

હાં હાં હાં તો હું સાચીજ હાંસી.....

શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા-સર્ગીયો— ૮

સરખી સમયર મળી ગીત ફડાં માઈએ,
આતે લગનને દહાવ લેવા લેવા. (૪)

આપણી ખાઈના સ્વામી ઓઠાણ,
રૂપાણા કામદેવના જેવા જેવા. (૪)

મંડપમાં મન લાવે તેવી,
લાગશે ખડુ ધામ ધુમ્મ થાવા થાવા. (૪)

લગ્નચતી લાપસી નેતાં જાનઈયા,
માંડશે ઉતાવળા ખુમ ખાવા ખાવા. (૪)

ટાચકા સાથે પરણે ટળી ખાઈ,
ગોલોને ખાઈ સહુ ઠીક વાહવા વાહવા. (૪)

સેનીઆ—

૬

ઝમરે મગીયાના જામા સીવડાવો,
લીલા ગજના વાધા;
વાધા વારીવારી પ્હેરોરે ટાચકા લાઈ. (૨)

માતાના મન મોશે,
માતા મથુરી ખાઈ આણી કોરે નેણે;
પેલી કોરે નેણે લળી લળી મો સામું નેણે.

હોથલ-હાકમસિ હ—

૧૦

હાકમ વીસ હરણાં નવ મારીએ રે

જમના સહુ જીવે પાતા સમ ધારીએ રે.

જે કાયાના પોષણ કારણ, જીવ અનેક સંહારે રે.....જી

તે કાયા તે પડશે પલમાં, પાપ પુન્ય સંગ ચાલેરે....જી

હોથલ દેવી સમજણ એવી, જે જન મનમાં ધારે રે....જી

ભાણ ઉદય સુંદર સુખ થાતાં જય પામે સંસારે

હીરાકુંવર—

૧૧

મુને અપરાધ વિણ ના માર નાની બાળ હું

જમ કરનારમો ડર ધર નિરાધરે હું

પુછશે સાહેબને હરબાર

જમનો જખરો પડશે માર એ વિચાર તું....ટેક૦

બંદગી માટે દીધો અવતાર

એ માલિકનો ઉપકાર ના વિસાર તું.....ટેક૦

હાકમસિ હ હીરાકુંવર—

૧૨

ખ્યારી કહીને બોલાવે મુને પ્રેમથીરે

અચાનક આવી રાજવી આંહી

દીધી બચાવી મુને રંગ છે રે.....

સુધડ નાર દિલમાં ધાર ધિરજ સડ સાફ થાશે

પ્રીતમ ખ્યાર જોઇ આધાર દાસી દિલના દુઃખ બશે

હો કેલ મુલત ખારા જ્યો અલખેલી ખાખા
ખારી લારી પ્રીતી સાચી વાહવા રંચ છે....મુધકં

ઝોટાણ ધનકાકુંવર— ૧૩

મારા મોહન મુઝી હો છેડા જાવા હો નહિ જોહું
પ્રિયા પરાણે ઘુંધટપટ જોહું
લહેરી લાલા આજ લાજ નહિ છોડું
સહુણી નીર તીર તરસ્યા નહિ રહેવાય
સહુણા લીર તણ નીર નહિ લાગી ભય
ધિર ધરો મારા ભગવાન
મધુરી જા રાખી માઈ માન
પા તું સુખે મીઠે મુખે પ્રીતી રસપાન

ઝોટાણ-હાંસીરાણી— ૧૪

મુને લગની ઝોટા તારી લાગી તુને જોતાપ્રીતી ઉર જાગી
મુકીદે લવારી દુરાચારી નારી (ર).....લગની
રાણી કસ્તુરી ગણી પરણ્યો મારો બ્રાત
પણ દુરગધી ડુંગળી નિવડી તું કમજાત
મુગંધ કે દુરગંધને શું જાણે તું જાણ
સુલાખ વેલી મુણ ભરી છે તું લીજત લાલ
દુર થા તું અવિચારી ધીક ધીક બ્યલિચારી
આપે તું ધીકાર પણ આપે મુને પ્યાર....લગની

હાંથીલ, હાંસી, જોડાણ—૧૫

ખીક ખીક દુરાચારી ભાઈ તુંને
 વિશ્વ અપરાધે તને ભાઈ મુને
 દુર નારી-છે આ ભારી
 જા જા મૃદ્ધી દે લવારી ખુમારીને.....ધીકા
 ભામનીને રે ભાંગેસે કંઈક બૂલે કંઈક કુલે
 લુભા તમે....કહીએ અમે....છે લાખવાર
 જુઠાને ઢોલુ માને પસ્વાણી....કાયા કાને
 ચુપ થાને દુર જાને....નં લમાળ્યા રે લલાને....ધીકા

રાચકે, લોળે—

મડું તારો માટ લોળા જાટ તુવે દે સ્તી ગઈ,
 લારે ને મારે દોસ્તી ગઈ....(૨).
 કરી ઘેળે હી લુક,
 માવી છે માથાકુલ,
 ખતા ખાશે અપુટ,
 ભલેને માથું કુલ.
 ઝડ ચુકાવી દે વાયદો,
 કળાવે નહિ ક.લીશ તું કાયદો.
 જા જા જડશે જોડા,
 ચુપ કર તું જોડા

પુરા તુમણું કળાલા ઠગારા ધુતારા,
વળી તે માથે લહું બ્યાજ.....

ઝોઢો, ધુન્ધા, દાસવર્ગ— ૧૭

સુંદર હરથન કરવાને તલપી રહે શું મળવાને....
જન મન આનંદ ભરવાને બહેલા આવળો....
બહાલા ઝોઢાણ રાજ બહેલા આવળો....
કરવા રૂપાળાં કાજ બહેલા આવળો....
રામ લક્ષ્મી રાખો સરવે કારજ સરવાને....
પ્રણામ છે પ્રેમી જન કહીએ ધીરજ ધરવાને....
જન મન આનંદ ભરવાને બહેલા આવળો....
ટબલો.

અંક પહેલો સમાપ્ત.

અંક બીજો.

હાકમસિંહ, હીરાકુવર— ૧૮

લગાડી મોહની ભારી, બનાવી પ્રેમથી ખ્યારી,
રસીદી આંખ આ તારી, ઇસારે મોહ કરનારી,
દીએ તું દોષ કાં ખાલી, મોહના મંત્ર લખનારી,
કટારી પ્રેમની મારી, કડે ફરીઆદ પોકારી,

ચંતુરોં ચુપ કર બહાલી, બંને ધાયલ થયાં ભારી,
રૂઝામેા ધા તમે નારી, લગાડી રામરસ ખ્યારી....લગાડી.

વીરાળદેવ, વામના,

ઝોડોણ, ધંચાકુવર— ૧૯

રંઝ રૂપમાં રંભા જેવી દીલમાં કઠણ અપાર,
કામની સત કોટી ધી:કાર કામની સત કોટી ધી:કાર.
અરમ પાણીથી ઘર નહિ બળશે, વડીલ તને લકસર...
.....વીનવીએ વડીલ તને લકસર.....
મીઠું જોલી ખાશે શેલી આવા જન વાચાળ.....
.....જગતમાં આંધો જન વાચાળ.
બસ કર તારી બંધ લવારી, શું સમજે તું સાર.....
... ..ધરમનો શું સમજે તું સાર.....રંઝ.
જે બકરી જાલીમાં જોઇએ તે સિંહને દરબાર.....
.....આજ તું તે સિંહને દરબાર....
.....પ્રભુ ડર ધારી પતિવૃત પાળી, સફળ કરે સંસાર....
.....નાર એ નર ધરનો શણગાર.....રંઝ.

દરબારી વારંગનાઓ— ૨૦

રાજા હાકમસિંહ રાજ કરો કોટી વર્ષ

પામે પ્રજા જન પુર્ણ હર્ષ.....

હો વિજય સદા વિજય.....રાજા,

દેવ દરબાર સમ, આઠે જામ ધામધુમ,
 આ...યે. આ...યે, પ્રે...મે, પ્યારા...જન...હરધમ...શાલવ
 ખીકટ ખીકટ ધુમ્મી કીટ ધીતા કીટ
 કીટી તક દીધી ગીન ધ ધા.....(૩)...શબ્દ ૦

ઝોડોજી, ધૃવજાકુવર— ૨૧

વિભુ વિભુ સુખે તમને સમર મહિ,
 વિજય અપાવો વહાલા, થાણે મુલાગી દાસી,
 મુખ ભંડાર, તું સતી નાર, મુરવીર હું,
 કર કાંઈ પ્રીકર નહિ....ટેક ૦
 તન મન ધને, પ્રીય ધર્મ જેને,
 સત્ય દેવ કરે સહાય સદા તેને,
 પ્રીતમ પધારો આજ, કરો ધર્મનું કાજ
 જપી નાથ નામ સુખે રહીશ અહીં.ટેક ૦
 પ્રભુ ભજતાં જોગન ગણું ધન ગયું દેનાં દાન,
 પ્રાણ ગયા સમરાંગણે, ત્રણે ગયાં વાજનું ... ૦

ઝોડો, હોયલ (એકલમત)— ૨૨

વાહ વાહ પ્રેમી પુરા જાળવાન છો,
 જોવા જોવા મુલાગી જીવાન છો;
 અરે હાં.....જાધી દુનિયામાં દીકાં
 એકલમતના સાચા.....

જોડા મિત્ર મુલાણુ.....

સંઘતને રંગે શોભાવજો.....

ચેરાં આ ચમકે છે, દીવ જોઈ દમકે છે,

વાર વાર ખ્યાલથી,

દેશ આલો ને આંખો, અણીયારી, તમારી,

અપાર....સાર...નવા ..પુરૂષ અક્તાર છે।.....વાહ૦

અરે હાં.....

સંઘતને રંગે શોભાવજો ..મહેરનાન,

પ્રીતીને પુરી નીભાવજો.....વાહરે વાહ૦

મુખભાણુ છે, પ્રેમ ખાણુ છે,

ચાલો ચાલો દોરના મળી કરીશી સફળ કામ...વાહ૦

કવિશાકુંવર—

૨૩

પ્રાણુ થકી તુજ પ્યારીરે જોડા તેં શું વિસારીરે...

કંઈ દીક્ષાસૌ ભાવીરે ભ્રમર ગમેા કંઈ વાડીરે

હું કમળના પ્રીત પરગમે મેલી,

લોળા ભ્રમરા અજર ગમી રક્ષ વેલી,

જો કરે કીરતાર રે...મુમે...ખાંખશી ઉડનાર રે

તો વેગે ગોતી લેટ લહું તારી.....૨૪૦

કવિશાકુંવર—

૨૪

પ્રાણુ પ્યારા તારા નામની જપું માળા (૨)

હૃદય મંદીર રાખી મુતી રસીલી ંહાલા.... ..પ્રાણુ૦

નહોતું જાણું મેં નાથ રહેજો તમે ન્યારા,

છોડી અઢેલી લીન દારા.....

રામ એક આધારે હવે તો મારા.....પ્રાણુ

કોઠોછ, હોયલ—

૨૫

આવો આવો રયામ સુંદર, આજ અથા સ્વામી મારા,

પુણું પુણું પાય ચતુર, આપના સુભાગી ખ્યારો,

પદમણી પ્રેમના ખ્યાલા, પીડિ રહી સંગ તારા,

ધન ધન લગ્ય મારાં, પામ્યો દીત્તદાર દારા,

લમન કરી રૂપાળાં લગન લગાડી લાલા,

મગન બનાવી ંડાલા, નહિ કહી રહેજો ન્યારા...આજ

જો આપણા જેવાં બને, પ્રેમી નર ને નાર,

રામ દયા રાખે સદા, સુખ પામે સંસાર.....ટેક

હોથીછ, હાંસી, વાસના, ટળી—૨૬

આ અમૃતવેલી મેલી, નહિ ચાહું તું વિષ વેલી,

મેં જોળે ભુજ કરેલી રસ વીણુ તુજને ચાહેલી,

આખી મળી રસની રેલી, હવે કેમ દઉં હડસેલી,

પરનારી સાથે મીઠી, એ છોડા છેક અનીતી

ક્રીધે અમૃત નહિ વિષ થયે, જા રાજન મેત્રી ધુતી.

રાજન આ દીત્ત હુમેલી, રંગે રમશે સુખ કેલી,

શું જાણે ખાખર ખીસખોલી, સાકરના રસને ઘેલી.

અંક ધીજો સમાપ્ત.

ટેખસો

અંક ત્રીજો.

હોથલ—

૨૭

કેવો કંઠુ કળીકાળ, મરણ મુજબ સહુ ચાલે,
 નહિ ધર્મની દરકાર વેલવ ખોટા મહાલે,
 જોગી જનો ધનધામ સંભાળે, પતિવૃત્ત નારી કોઈકોઈ ખાળે,
 વિધવાઓ ભારે શણુચાર સુંદર ધારે.....

.....નર વાનર રોજ રમાડે—ટેક૦

પાપ કરે અવતાર બગાડે શોક વિયોગ સહે સંસારે,
 કૌતક ભારે જોઈ ત્રાસ બહુ મન મારે,
ત્રીકમ છું શરણે તારે—ટેક૦

(આકાશ વાણી)

૨૮

સાળી.

દેવી મુજ દરશન થશે, હરણુ તીમીર સંસાર,
 તુજ મનની ઇચ્છા બધી સફળ થશે તે વાર.

ઓઠો, હોથલ—

૨૯

છોટી દીલ મમતા, ઓઠા કરીએ વાજન,
 સમતા રાખી પહોંચશું, આપણ અસલ વતન (૩)—ટેક૦
 અહાં સુરજથી જીવ કીરણ સહી, લાખ ચોરાશી ઘટ વસીયા,
 રસીયા ફસીયા લાગ્યે, ખોટાં કરે રે અમન (૩)—ટેક૦

અડમાઠી ત્રણ ગઢલાવે તેમ દેહ કરણી સમ પ્રસાદ,
 ડરતા ફરતા કાળથી જુઠાં કરે જે જતન (૩) ડેક
 હોથલ હરિના ઠાસ તણી હું ઠાસ બની કરું વિનવી
 ભક્તિ કરતાં ભાવથી ભેટે ભાણુ જીવન
 વાહવા પામ્યો દરશન ભાવે હરિ દરશન.....ટેક

ખોદો-હોથલ-ધરણી— ૩૦

ચાલો ચાલો પીયુજ જમો પ્રીત પકવાન
 આજ ભેટયા અમો રંકને ભગવાન
 દીએ સોનાનાં દાન તેને મળે સ્વર્ગ માન
 ધરે ભક્તિમાં ધ્યાન મળે ત્રીલુવનમાં માન
 સર્વ વાતે પુણ્ય સ્વામી અમારા
 આનંદ પામું છું સંગે તમારા
 પ્રીતનાં કરીને પાન.....
 સદા રહો શુભતાન.....ચાલો૦

અ દા, વંદા, સખીઓ— ૩૧

સાહેબાજીરે આજ્યા સખી આજ મારા યાગમાં
લીલા લીંગડા વાવશું જીરે.....ટેક૦
 વાવશું જીરે વાડીના વડ હેઠરે
લીલા લીંગડા વાવશું જીરે.....ટેક૦
 ઉતારા દેશું એરકાજીરે દાતણુ કેશું શરમી જીરે

સોના રૂપાની કુડીઠું છરે નીર ભરી ન્હાવા આપશું છરે....ટેક
 ઘેવરીઓ કંસાર લાણે ભરીને પ્રીતપને પ્રેમ જમાડશું છરે
 પંચાસ પાન સોપારી પરીને શુભતા જોડવી આપશું છરે
 હેમના પલંગે હેઠે દગ્ગાવીને પ્રીતમને પોડરા આપશું છરે
 રાત્ર અજવાળી ફડી પુનમની ફરીયાને રંગે રીસાવશું છરે

જેસલ, ચાંદા, ગજરો, વઢા— ટર.

આજ લાંબો પનાવો ચતુર બંદુબા

ત્યારે તમથી અમો યોગશું લાગા

નર નારમાં દેણુ શ્રેષ્ઠ છે,

ધર કાર્યમાં નાર શ્રેષ્ઠ છે,

જમ બેવારમાં નર શ્રેષ્ઠ છે,

એતો સરખે સરખાં થગાં એનાં ઉના દેણુ ગણાય

એક વાતે નાર શ્રેષ્ઠ જેથી રતન પુરુષ થાય

અરે વાતવાળ વાડવ્યંત્ર સાહેબા સહુણાળ

સમને છો સર્વે પુરા છો સુન્દર.....

(હજુ બોલો કંઈ બોલો).

શું નહિ અબલા કરી શકે શું ન સસુદ્ર સમાજ

શું નહિ અગ્નિમાં બળે શું ન કાલ જમ ખાય

સુત નવ અબલા કરી શકે મન ન સસુદ્ર સમાજ

ક્રિતિ ન અગ્નિમાં બળે ધર્મ કાલ નવ ખાય

હવે વધી પત્તાની લીધાં છે મનાવી
પ્રીતીમાં ફસાઈ કરો પ્રીત પાન

ચંદા, વંદા, હોયલ ધન્ય— ૩૩

સામુજી પગ સેવા કરશું લેવા સુંદર મેવા
લેવા સુંદર મેવા હરધમ લીલમાં રાજી રહેવા
દેવી દુનિયામાં છો આળ્યાં દિન જન તારી રેવા
આપ કુંવર છો નાથ અમારા ઈદ્રાણી વર જેવા....
અમૃત જેવા બોલો લાગે સુણુતા કાસે એવા
રાસ દયાથી પુત્ર પ્રેમદા મલશે મોંઘા મેવા.....

જેસલ, ચંદા, જખરો વંદા— ૩૪

સાહેબાજી રે રૂડા ઉતારા આપો,
પંખી અમે પરદેશના જીરે.....
આવીયાં જીરે આખવા પ્રેમની શાખો
આજે તમારા દેશમાં જીરે.....
આ લવ રસ લર ફલને પામી
લવ લવ લેવા આવશું જીરે
દેશ અમારો રસલર આજો રસના પ્યાલા પાશું જીરે
રસીયા રાજી યાશું જીરે ગુણ પ્રભુના ગાશું જીરે....ચા•

હાથી—

૩૫

રાણી ભેં લબલી આખર બતી નારીને
 બાણી મેં ધરમી પ્રથમ તું ધુતારીને
 એક નારી એવી ધાય જમતને તારી બચ
 એક નારી બતાવે નરક ખારીને
 હુબરો ધીકાર તારા જેવી એવી નારી નેટ.....
 બુલમાં મને લખાવ્યો લાઇ ઓઢાને તબવ્યો
 મિના વાંકે ઝયો ધરમી હુલઇને
 હવે હરિ મેંત્રવે તો મળું પ્યારા લાઇને

વિશળદેવ, વાસના— ૩૬

મુમે તપતીને નાવી છાના છાના આવી
 બુલાવી બનાવી સતાવી તમે.....
 શુદ્ધ મે.છું સોનાર લલ્લે તાવે લાખ વાર
 ત્રોય ચોખું તે ચોખું દુનિયાને ગમે.....
 જેની પતિવૃત્તા નર તેનો ધન્ય અવતાર *
 તારા જેવી ધર તરમી દુનિયાને ગમે.....

જેસલ, ચંદા, જખરો વંદા— ૩૮

રાજ રહીએ શંગતમાં રે, રસીયા રાજકુમાર છે
 અબલાના આધાર છે હૈયા કેરા હાર છે

કામણ દીધાં હુટી લીધાં રીત હવે રીતઠાર છે
 શીર લજ્જા સ્પર્શ છે, ભાવજ્યા ભાંડાર છે....અખખાનાં
 આતુર અંદા, મનહર વૃંદા નામુક નમણાં નાર છે
 સુંદરી સુખના સાર છે પ્રીતી પાલનુકાર છે....અં
 હોયત દેવી પધારશે જાજ ખોખવા કાજ
 મોઢ માણ્યું પામણું રાગ દયા સુખ સાગ....આતુરં

સર્વે પાત્રો—

૬૮

જય જય હોયત દેવી અગ્યાં સુંદર સતી મણી
 સુખીમાં વિસ્તારી પ્રેમે કીરતી ઘણી.....જયં
 ધારી દ્રઢ લલિત દીધાં તારી બહુ જલ ગાળી ધરણી
 સુખ ભાણુ દિવ્ય યમે પ્રભુ કૃપાથી પલકણી....જયં

શાન્તિ:

શાન્તિ:

શાન્તિ:

જાહેર ખબર

અમારી કંપનીના લીયર્સ નાટકનાં આયોજની યોજ
ડીઓ જ્યાં અમારો મુકામ હશે ત્યાંથી લીયર્સ કીમતે
રાહદેથી મંજાવ્યાથી મોકલવામાં આવશે.

ચોપડીનું નામ

કીમત.

ખીસ્વમંગળ ઉદ્દેશ સુદાસ	૦—૨—૦
શ્રી ભક્તિ વિજય	૦—૨—૦
સુરેખા દરજી	૦—૨—૦
નાગર ભક્ત	૦—૨—૦
લીલમ—પણોદ	૦—૨—૦
મનદર—મેતા	૦—૨—૦
શાગ દુન્યા	૦—૨—૦
સરસ્વતી—હાદમ્પરી	૦—૨—૦
સગની—વંદ્ર	૦—૨—૦
જેહરે શમશીર	૦—૨—૦
શ્રી જયગતી	૦—૨—૦
જાતુ પીતુ ભક્ત પુરોક	૦—૨—૦
દુર્ગા—પુરવા	૦—૨—૦
લોચન પદ્મગી	૦—૨—૦
જેમલ તેરલ	૦—૨—૦
ખીરખા આદશાલ	૦—૨—૦
ચંદ્ર મેતા	૦—૨—૦
મલિક—નાગર	૦—૨—૦

સાદી—વી. નેચ. ચાંદીપુરીઆ.

જો વિ. નેચ. નાટક સમાજ.

